

Vážení kolegovia, vážené kolegyně.

Zabezpečenie laboratórnej kvality na Slovensku je moderný mýtus súčasnosti. S rastúcou globálnou konkurenciou, ktorá sa výrazne prejavila po transformácii zdravotníctva na Slovensku, nadobudla kvalita veľký význam nielen v klinickej biochémii, ale vo všetkých odboroch laboratórnej medicíny.

Na otázku, či je laboratórna kvalita na Slovensku naozaj zabezpečená, alebo je iba virtuálna, mnohí pracovníci odpovedajú (myslia si a tvrdia), že áno. Keďže laboratórna kvalita v SR nie je definovaná, ako to môžu tvrdiť a dokázať? Vedecký výskum analytických kritérií kvality v laboratórnej medicíne priniesol v posledných dvoch desaťročiach veľa užitočných poznatkov. Motorom na dosiahnutie globálneho konsenzu pri určení globálnych kritérií v laboratórnej medicíne sa v r. 1999 stala Štokholmská konferencia Strategies to Set Global Quality Specifications in Laboratory Medicine. Niektoré z nich sú dôkladne prepracované, rešpektujú nadväznosť merania a národné spoločnosti ich využívajú pri definovaní národných kritérií kvality.

V slovenských klinických laboratóriách sa zavádzajú systémy kvality a prebieha akreditácia. Akreditačný proces vyžaduje posúdenie, či dosiahnutá a objektívne preukázaná kvalita (napr. v medzi laboratórných skúškach spôsobilosti) je postačujúca. Dominantnú úlohu v tomto procese hrajú národné kritériá (tolerančné limity, prijateľné, resp. prípustné chyby merania). Také na Slovensku nemáme a jednotlivé klinické laboratóriá používajú na hodnotenie svojej kvality široké spektrum kritérií, často nekvalifikovane, komerčne navrhnuté, bez znalosti ich zdôvodnenia a vzťahu k poskytovaným službám. Výrazným spôsobom trpí objektívne a nestranné porovnanie dosiahnutej kvality medzi laboratóriami a to nielen celoplošne, ale často i v rámci toho istého regiónu.

Pracovná skupina pre kvalitu v laboratórnej medicíne preto vypracovala koncepciu Národných kritérií kvality a publikovala ich v časopise Laboratórna diagnostika č.2-3/2003. Širokú odbornú verejnosť s nimi oboznámila 23.5.2004 na Národnom zjazde klinickej biochémie v Starej Ľubovni. Odborná verejnosť na Slovensku mala dva roky možnosť sa s nimi oboznámiť a v praxi si ich odskúšať.

Slovenská spoločnosť klinickej biochémie a Slovenská spoločnosť pre laboratórnú medicínu sa týmto obracia na širokú odbornú verejnosť so žiadosťou o pripomienkovanie uvedeného návrhu. Pripomienky, návrhy, komentáre a podnety píšete na adresu Ing. Ján Balla, Analyticko-diagnostické laboratórium, Kováčska 15, 080 01 Prešov, alebo ich posielajte elektronickou poštou na adresu jan.balla@stonline.sk najneskôr do konca roka 2005.

Po spracovaní vašich pripomienok a ich prerokovaní vo výboroch SSLM a SSKB bude definitívny materiál zverejnený na webových stránkach spoločností. **NÁRODNÉ KRITÉRIÁ KVALITY V KLINICKEJ BIOCHÉMII A LABORATÓRNEJ MEDICÍNE** sa tak stanú záväzným dokumentom pre všetkých pracovníkov v klinickej biochémii a laboratórnej medicíne, pre akreditačné orgány SNAS, certifikačné orgány ŠUKL, autorizačné orgány MZ SR, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Zdravotné poisťovne.

Ing. Ján Balla – koordinátor pre kvalitu SSKB SSLM
MUDr. A. Stecová, CSc. – SSKB
Prof. MUDr. RNDr. G. Kováč, CSc., MBA – SSLM

Október 2005